

OBSAH

1.	FYZIOLÓGIA BUNKY	<i>Doc. RNDr. A. Kubová, CSc.</i>	9
1.1	Štruktúra bunky		9
1.2	Bunkové organely		11
1.1.2.1	Bunkové jadro		11
1.1.2.2	Mitochondrie		12
1.1.2.3	Endoplazmatické retikulum		12
1.1.2.4	Ribozómy		13
1.1.2.5	Golgiho aparát		13
1.1.2.6	Plastidy		13
1.1.3	Inklúzie		15
1.1.4	Bunkové povrchy		15
1.1.5	Cytoskelet		17
1.1.6	Základná cytoplazma		18
1.2	Transport látok cez cytoplazmatické membrány		19
1.2.1	Difúzia		19
1.2.2	Osmóza		20
1.2.3	Iónové toky	20	20
1.2.4	Donnanov potenciál		21
1.3	Chemický potenciál vody v systéme		21
1.3.1	Osmotický potenciál		21
1.3.2	Tlakový potenciál		22
1.3.3	Matričný potenciál		22
1.4	Vodný potenciál		22
1.4.1	Metódy stanovenie vodného potenciálu		24
2.	VODNÝ REŽIM	<i>Doc. Ing. M. Zima, CSc., Doc. Ing. R. Hojčuš, CSc.</i>	25
2.1	Význam vody a jej vlastnosti		25
2.1.1	Cirkulácia vody na Zemi		25
2.1.2	Vlastnosti vody		25
2.1.3	Hydratácia rastliny a funkcie vody		26
2.2	Príjem vody		27
2.2.1	Príjem vody koreňmi		28
2.3	Faktory príjmu vody		30
2.4	Transport (vedenie) vody v rastline		31
2.5	Výdaj vody		32
2.5.1	Gutácia		33
2.5.2	Transpirácia		33
2.5.3	Biologické regulačné mechanizmy		34
2.5.3.1	Kutikulárna transpirácia	<i>Ing. M. Brestič, CSc., Ing. K. Olšovská</i>	34
2.5.3.2	Stomatárna transpirácia		35
2.5.3.3	Prieduchy a ich význam		35
2.5.3.4	Odpory toku vody	<i>Doc. Ing. M. Zima, Csc., Doc. Ing. R. Hojčuš, CSc.</i>	40
2.5.4	Ostatné biologické faktory (vnútorné) ovplyvňujúce transpiráciu		41
2.5.5	Ekologické (vonkajšie) faktory transpirácie		41
2.5.6	Jednotky transpirácie a ich hodnoty		42

2.5.6.1	Spotreba vody na transpiráciu	43
2.5.6.2	Zmeny rýchlosti transpirácie v priebehu dňa a vegetácie	43
2.6	Kontinuita toku vody v systéme pôda-rastlina-atmosféra	44
2.7	Vodná bilancia	45
2.7.1	Vädnutie rastlín	46
2.7.2	Schopnosť rastlín udržiavať vodu	47
2.7.3	Kritické obdobia v nárokoch rastlín na vodu	47
2.8	Nadbytok vody	47
2.9	Fyziologické otázky zavlažovania	48
3.	DÝCHANIE <i>Doc. RNDr. Ing. J. Danko, CSc.</i>	49
3.1	Energetické substráty a respiračný kvocient	49
3.2	Mechanizmus dýchania	51
3.2.1	Glykolýza	52
3.2.2	Kvasenie	53
3.2.3	Mitochondriálne štruktúry a dýchanie	54
3.2.4	Citrátový cyklus	54
3.2.5	Dýchací reťazec a oxidačná fosforylácia	56
3.2.6	Pentózový cyklus	57
3.2.7	Energetická bilancia dýchania	58
3.2.8	Alternatívna cesta prenosu elektrónov	59
3.3	Využitie energie dýchania	60
3.4	Vplyv vonkajších faktorov na dýchanie	61
3.4.1	Teplota	61
3.4.2	Voda	62
3.4.3	Svetlo	62
3.4.4	Zložky atmosféry (CO ₂ , O ₂)	63
3.4.5	Minerálna výživa	64
3.4.6	Vplyv mechanického poškodenia rastlín	64
3.5	Vplyv vnútorných faktorov na dýchanie	65
3.5.1	Dýchanie pletív	65
3.5.2	Dýchanie orgánov	65
3.5.3	Ontogenetický stav	67
3.5.4	Rýchlosť dýchania rozličných systematických a ekologických skupín rastlín	67
3.6	Princípy metód stanovenia rýchlosti dýchania	68
4.	FOTOSYNTÉZA <i>Prof. Ing. A. Kostrej, DrSc.</i>	69
4.1	Svetelný úsek fotosyntézy	70
4.1.1	Fotosyntetické farbivá	71
4.1.2	Absorbancia svetelnej energie	72
4.1.3	Fotosyntetická fosforylácia	75
4.2	Tmavá fáza fotosyntézy	75
4.2.1	Fotosyntéza C3 typu, Calvin - Bensonov cyklus, pentózofosfátová cesta	75
4.2.2	Fotosyntéza C4 typu Hatch - Slack - Kortschakov cyklus	76
4.2.3	Fotosyntéza typu CAM. Fixácia CO ₂ sukulentnými rastlinami	78
4.2.4	Fotorespirácia, svetelné dýchanie	79
4.2.5	Energetická efektívnosť fotosyntézy na úrovni chloroplastu	80
4.3	Úsek difúzných procesov	81
4.4	Vplyv svetla a teploty na fotosyntézu	82

4.5	Produkcia, transport a distribúcia asimilátov v rastlinách	84
4.6	Fotosyntéza, rast, produkcia biomasy a úroda	86
4.6.1	Biologická úroda	88
4.6.2	Hospodárska úroda, zberové indexy	89
5.	MINERÁLNA VÝŽIVA <i>Doc. RNDr. Ing. J. Danko, CSc.</i>	90
5.1	Pôda a pôdny roztok	90
5.2	Úloha koreňa v prijímaní živín	91
5.3	Prijímanie iónov	91
5.3.1	Pasívny príjem iónov	91
5.3.2	Aktívny príjem iónov	93
5.4	Akumulácia iónov	95
5.5	Interferencia iónov	97
5.6	Transport iónov	97
5.6.1	Radiálny transport	98
5.6.2	Transport v xyléme	99
5.7	Utilizácia a reutilizácia iónov	100
5.8	Faktory ovplyvňujúce príjem a transport iónov	100
5.8.1	Pôdna reakcia	101
5.8.2	Teplota	101
5.8.3	Osmotický a vodný potenciál	102
5.8.4	Svetlo	102
5.8.5	Kyslík a oxid uhličitý	102
5.8.6	Vnútorne faktory	102
5.9	Požiadavky rastlín na živiny	103
5.10	Obsah minerálnych prvkov v rastline	104
5.11	Význam biogénnych prvkov	105
5.11.1	Makrobiogénne anióny	105
5.11.2	Makrobiogénne katióny	108
5.11.3	Ťažké kovy	110
5.11.4	Mikrobiogénne anióny	111
5.12	Mimokoreňová výživa	112
5.13	Metódy štúdia minerálnej výživy	112
5.13.1	Vodné kultúry	113
5.13.2	Pieskové kultúry	113
5.13.3	Pôdne nádobové a poľné pokusy	113
5.14	Iné formy výživy rastlín <i>Ing. K. Černá, CSc.</i>	113
5.14.1	Heterotrofná výživa	113
5.14.1.1	Etapy heterotrofnej výživy	114
5.14.1.2	Typy heterotrofnej výživy	114
5.14.2	Mixotrofia	114
5.14.3	Saprophytizmus	115
5.14.4	Parazitizmus	115
5.14.5	Symbióza	116
5.14.6	Mykoríza	117
5.14.7	Význam heterotrofnej výživy	117

6.	RAST A VÝVIN RASTLÍN <i>Doc.RNDr. Z. Jureková, CSc.</i>	119
6.1	Fázy rastu a lokalizácia rastu	119
6.1.1	Fázy rastu bunky	119
6.1.2	Diferenciácia orgánov, organogenéza	121
6.1.3	Meranie rastu a analýza rastových kriviek	121
6.2	Životný cyklus rastlín	123
6.2.1	Ročné a denné rastové rytmy	123
6.2.1.1	Ročná periodicita	123
6.2.1.2	Denná periodicita	124
6.3	Vnútorne faktory rastu a vývinu	124
6.3.1	Endogénne rastové hormóny	124
6.3.1.1	Auxíny	125
6.3.1.1.1	Metabolizmus, biosyntéza a konverzia auxínov	125
6.3.1.1.2	Transport auxínov	126
6.3.1.1.3	Fyziologické účinky auxínov	127
6.3.1.2	Giberelíny	127
6.3.1.2.1	Biosyntéza a transport giberelínov	127
6.3.1.2.2	Fyziologické účinky giberelínov	128
6.3.1.3	Cytokiníny	129
6.3.1.3.1	Metabolizmus a transport cytokinínov	130
6.3.1.3.2	Fyziologické účinky cytokinínov	130
6.3.1.4	Kyselina abscisová	130
6.3.1.4.1	Metabolizmus a transport kyseliny abscisovej	131
6.3.1.4.2	Fyziologické účinky ABA	131
6.3.1.5	Etylén	132
6.3.1.5.1	Metabolizmus etylénu	132
6.3.1.5.2	Fyziologické účinky etylénu	133
6.3.1.6	Ďalšie látky fyziologickými účinkami podobné hormónom	134
6.3.2	Stanovenie endogénnych hormónov	134
6.3.3	Rastové regulačné látky	134
6.4	Morfogenetické javy v procese rastu a vývinu	136
6.4.1	Polarita	136
6.4.2	Regenerácia	136
6.4.3	Korelácie	137
6.5	Vonkajšie faktory rastu a morfofenézy	138
6.5.1	Fyzikálne faktory	138
6.5.1.1	Teplota	138
6.5.1.2	Svetlo	139
6.5.1.2.1	Fytochróm	140
6.5.2	Chemické faktory	141
6.5.3	Biologické faktory	141
6.6	Rastové pohyby	141
6.7	Fyziológia kvitnutia	142
6.7.1	Induktívny vplyv dĺžky osvetlenia - fotoperiodická indukcia	143
6.7.2	Induktívny vplyv nízkych teplôt na kvitnutie - vernalizácia	143
6.8	Fyziológia tvorby plodov a semien	144
6.8.1	Dozrievanie	145
6.8.2	Odpočinok (dormancia) semien a plodov	146

6.8.2.1	Hormonálne podmienky odpočinku semien	147
6.8.2.2	Vplyv vonkajších faktorov na odpočinok semien	148
6.9	Fyziológia klíčenia semien	148
6.9.1	Metabolické reakcie sprevádzajúce klíčenie	149
6.9.2	Hormonálna regulácia klíčenia	149
6.9.3	Vonkajšie faktory klíčenia	149
6.10	Starnutie a smrť organizmu	151
6.10.1	Endogénne hormóny v procese starnutia	151